

43 Disp. II. Part. III. de variis mat: I. difficult. 44

Ad quintam. Ad quodd illa similitudo solum valeat quantum ad terminabilitatem; nam sicut figura terminat corpus extrinsecè, sic forma terminat materiam; sed intrinsecè, non debet verò illa Comparatio admitti, quantum ad inseparabilitatem: aut dic, Deus posse facere corpus absque figura. Quod si inferas: ergo tunc fieret infinitum illud corpus. Nega illationem; nam tunc terminaretur illud corpus ab intrinseco, id est non esset infinitum.

Ad sextam. Ad sextam. Responde distinguendo semper duplicum actum, Physicum videlicet & entitatum, seu existentiale, & materia quidem absque forma est in actu entitativo, & existentiali, non verò in actu physico, & determinata specie, que duo de materia verificari non repugnat esse in actu, & non in actu, cum id fiat diverso respectu, & secundum diversa.

Ad septimam. Ad septimam. Dices non idem materiam & formam non esse inseparabilia, quia verius faciunt unum, nec vice versa, sed idem verius faciunt unum, quia forma est quasi complementum materiae, faciuntque unum existentiale; passio verò & subiectum non faciunt unum existentiale, nec passio est forma subiecti; sed initia accidentis ipsi aduenit: vel dici potest quod esse magis unum dupliciter possit intelligi. Primo quantum ad partes unitas. Secundo quantum ad modum unionis, seu quantum ad separabilitatem, vel inseparabilitatem: Primo modo materia, & forma Magis faciunt unum, quam subiectum, & passio; sed non secundo modo; id est secundum separabilitatem, & modum unionis.

Ad octauam. Ad octauam. Nega Minorem, & sic valde miror Ruum irrealitat. i. de materia quaest. concedere existentiam materiae, & proinde aliquem actum; nam existentia in omni opinione est quædam actualitas; Denegat verò questione 2. ipsi materiae existentia spectata, & extra causas positæ actum entitatum, attamen ponit tantum inter existentiam, & existentiam distinctionem per intellectum: hoc afferit in response ad primum argumentum; si autem sit tantum distinctio per intellectum inter utramque, & existentia sit quidam actus etiam secundum esse essentia materia erit quidam actus, unde non video quomodo sibi constet Ruum.

Ad Confirmacionem. eiudem octauæ rationis, die principium materiae posse dici compositum ex actu Metaphysico, & ex potentia Physica: aut dic quod nullo modo sit compositum; sed dum dicitur, est potentiale quid, intelligi debet Physicè; dum verò dicitur esse quid actuale, debet intelligi Metaphysicè; existentia enim est gradus Metaphysicus, & sic Physicè loquendo primum principium erit semper de se simplex & incompositum Physicè.

Ad Nonam. Ad nonam. Neganda est Minor, & ad eius probationem negari potest maior, & minor: maior quidem, quia materia cum sit subiectum formarum & de eius potentia educant formæ materiales, videntur plus dependere ab ea quam ipsa materia à formis. Item minor est valde dubia; nulla enim videtur repugnancia, quin Deus ponat animam equi extra materiam equi.

Ad decimam. Ad decimam. Dic Boetium loqui de esse specifico, tale enim esse est à forma non verò in.

telligi de esse existentia, & partiali, quod sic sequitur ad esse entitatum.

Ad ultimam. Ad ultimam concede Maiores, & pro Minor nega relationes esse eiudem generis cum materia prima; nam materia prima est de genere absolutorum, & relationes de genere respectivorum; quare argumentum non concludit, respectiva enim de se postulant terminum, & fundamentum, id est repugnat relationem esse sine illis.

CLYPEVS QVARTVS.

Diluere nituntur Scotistarum argumenta Thomistæ.

Ad argumenta, quibus Scotisti ponunt a. Quam entitatum in materia prima sic Respondent Thomistæ.

Ad primam. Destruunt totum illud fundatum Scotisticum Thomistæ, negando v. g. mundum antè sui creationem fuisse in aliqua potentia obiectiva, sed dicunt fuisse in potentia activa Dei; quare non est necesse, vbi ex ijs extra causas, quod habeat actum correspondentem potentiam obiectivam, cum nulla talis praæficeretur. Ex altiori principio hauriunt suam responsionem Thomistæ, nimirum quod diuisio potentiarum sit aequata in actu, & in passiuam seu subiectuam: Itaque actus correspondens ipsi potentia activa, in qua erat mundus antè sui productionem, est ipsam operatio, seu actus secundus, quo mundus ipse est positus in rerum natura.

Ad secundum. Respondent materiam esse, non quidem creatam, sed portius concretam composite, cuius fuit pars & idem est actu, non tam ex se, sed per formam, cum verò dicatur: si haberet suum esse existentiale per formam, esset quid compositum, respondebitur duo considerari posse in existentia materiae: **P**rimum quod illa existentia sit quædam entitas; **S**econdum quod illa entitas sit potentialis, vel sit actu. Concedo ergo quod illa entitas existentia sit verum ens, potentiale tamen: At verò quod postea sit actu, habet hoc ex conforto forma. Ad fundatum ergo argumentum dicetur materiam habere ex se quod sit entitas quædam; quod verò sit actu, hoc habere à forma, aliud ergo est habere entitatem, & aliud habere entitatem actualem: materia ex se habet quidem entitatem, non tam actualem, sed potentiale quandoquidem ens diuiditur in actu, & potentiam, & sub hoc membro continetur materia prima.

Ad tertium. Respondent de quolibet existente verum esse dicere quod actu sit aut habeat actu, per quem existat, licet in natura sua sit pura potentia: propter hoc dicitur verè, quod materia sit, non quod natura eius sit actu, sed quia semper est necessariò coniuncta alicui actu.

Ad quartum. Respondent quod materia prima licet sit de se potentia, attamen in composite illud ens potentiale sit actuale beneficio forma: Ratio esse potest, quia materia v. g. sub forma equi non habet amplius potentiam ad secundum sub illa forma equi: quare eius entitas sit

Num. 17.
Saluator
rat: conce
dentes actu
entitatum
materia 1.
Ad primam.

*Ad secun
dam.*

*Ad tertiu*m.

*Ad quartu*m.